

Gårdrapport for cirkulær økonomi - Mælkeproduktion Conservation Agriculture

Afdækning af virksomhedens materiale- og ressourcestrømme for cirkulær økonomi

Udarbejdet foråret 2022 af:

SEGES Innovation:

Ledelse & Økonomi Karen Jørgensen og Plante- og MiljøInnovation Alice Thoft Christensen

Rapport udarbejdet som en del af SEGES-projekt " **Cirkulær økonomi – viden og veje til forandring i den bæredygtige udvikling af landbruget** " støttet af Promilleafgiftsfonden for landbrug

Case "mælkeproduktion Conservation Agriculture" er en anonymiseret gårdrapport udarbejdet i projektet.

Indhold

1. Introduktion til cirkulær økonomi på gården.....	3
2. Bedriftsoplysninger om gården	4
3. Gården og den cirkulære økonomi – et overblik	5
3.1. Biologiske ressourcestrømme	5
3.2. Fysiske materialestrømme	8
4. Benchmarking	12
5. Økonomisk vurdering af input, recirkulation og output.....	12
5.1. Værdi af biologiske materialestrømme	12
6. Kan gården reducere sit ressourcemæssige fodaftryk?	13
7. Nuværende tiltag.....	15
7.1. Mulige tiltag for optimering af eksisterende processer for cirkulær økonomi	15
7.2. Mulige nye tiltag for cirkulær økonomi	15
8. Tabelbilag	17
8.1. Affaldsprofil: Beregnede affaldsprodukter pr. år baseret på observationer og registreringer.	17

1. Introduktion til cirkulær økonomi på gården

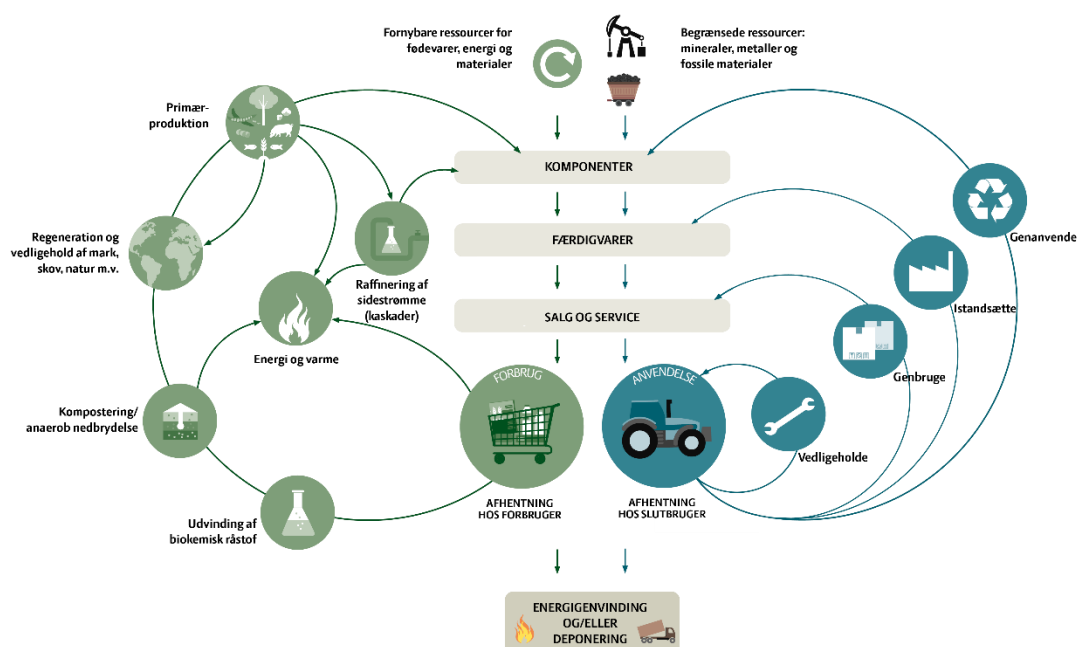
I dette notat kortlægges strømmene for biologiske og fysiske ressourcer og materialer hos en producent af konventionel mælkeproduktion med drift af markerne baseret på Conservation Agriculture. Strømmene er kortlagt og analyseret af SEGES i foråret 2022 i samarbejde med landmanden.

Kortlægningen er gennemført som en del af SEGES-projektet "Cirkulær økonomi – viden og veje til forandring i den bæredygtige udvikling af landbruget", støttet af Promilleafgiftsfonden for landbrug.

Kortlægningen af ressource- og materialestrømmene er opdelt i to dele med afdækning af henholdsvis de biologiske og de fysiske ressourcer og materialer, da kortlægning og analysemetoder er forskellige for de to strømme. Hvor det er muligt, er der angivet forslag til forbedringer inden for rammerne af cirkulær økonomi.

Formålet med kortlægningen er at få et overblik over ressourceforbruget – teknologisk og biologisk – på et landbrug og ad den vej undersøge og inspirere til måder, hvorpå landbrug kan indgå i den cirkulære økonomi med et muligt lavere ressourceforbrug.

Landmanden er vant til at se på sin bedrift ud fra en lang række informationer. Information om ressourceanvendelsen kan være en inspiration til at ændre små eller store forhold, som reducerer landbrugets ressourcemæssige "fodaftrek" og dermed afledte reduktioner i påvirkning af klima og miljø.

Figur 1. Forenklet model for cirkulær økonomi i landbruget.

Egen tilvirkning efter [Ellen MacArthur Foundation](#).

Kortlægningen drejer sig om input og output af ressourcer og materialer, der medgår til bedriftens produktion samt de biologiske ressourcer, som cirkulerer indenfor bedriften. Typiske input til bedriften er udsæd, gødning og indkøb og salg af dyr i de biologiske ressourcestrømme, mens det typisk vil være tale om bygningsmaterialer og maskiner ved de fysiske ressourcestrømme. Output er typisk til affald eller videre forarbejdning for de fysiske materialer, mens output for de biologiske ressourcer er bedriftens produkter.

Det er opgørelsen af ressourcer og materialer, der er i fokus i denne kortlægning og ikke miljøeffekter på eksempelvis biodiversitet, klima eller vandmiljø. Energiproduktion og drivmidler som strøm, benzin, olie og diesel indgår ikke i kortlægningen.

Forbrug af markvanding indgår for de virksomheder, der benytter markvanding eller vanding til anden plantebaseret produktion. Vandforbruget i den animalske produktion er ikke medtaget på nuværende tidspunkt.

Det kan på længere sigt være muligt at kæde den cirkulære økonomi sammen med livscyklusbetrægtninger om miljøeffekten, herunder klimapåvirkning, for bedriftens produktion.

2. Bedriftsoplysninger om gården

Landbrugsvirksomheden er en konventionel malkekvægsbedrift med omkring 80 køer og 125 ha jord, hvor der primært dyrkes grovfoder som græs og majs samt lupin og hestebønner for at have en høj selvforsyning af proteinfoder til besætningen. Derudover dyrkes der vinter- og vårbyg til henholdsvis videresalg og hjemmeforbrug til besætningen.

Bedriften benytter Conservation Agriculture og har gjort det i det siden 2017. Det betyder blandt andet, at der ikke pløjes, og at nye afgrøder sås direkte i stubben. Det reducerer omkostninger til vedligehold af maskiner og energiforbrug, da hver mark ikke skal behandles så hyppigt. Der gennemføres flere pesticidbehandlinger primært imod græsukrudt og andre aggressive ukrudtsplanter.

Forbruget af vand til markvandingen udgør omkring 100 mm pr. hektar. Der vandes ca. 20 mm ad gangen, hvor korn og majs vandes 2 gange, mens græs vandes 4-5 gange afhængig af vejrforholdene.

Tabel 1. Kontaktinfo for gården

Ansvarlig for driften	Anonym
Gårdnavn	Anonym
Adresse	Anonym
Kontaktoplysninger	Anonym
Analyseansvarlig	Alice Thoft Christensen og Karen Jørgensen
Analyseår (data dækker perioden)	2021
Dato for beregninger	April 2022
Aflevering af analyse	Oktober 2022

3. Gården og den cirkulære økonomi – et overblik

I det følgende præsenteres analyseresultater fra kortlægningen af de biologiske ressourcestrømme og af de fysiske materialer. Data for de biologiske ressourcestrømme er indhentet via:

- Mark Online (afgrøder og afgrødefordeling, udsæd, handelsgødning og husdyrgødning)
- Manuelle registreringer ved besøg på bedriften (udbytter, udnyttelse af afgrøder og halm, input af husdyrgødning)
- Interview med bedriftens ejer.

Data for de fysiske materialestrømme er indhentet via:

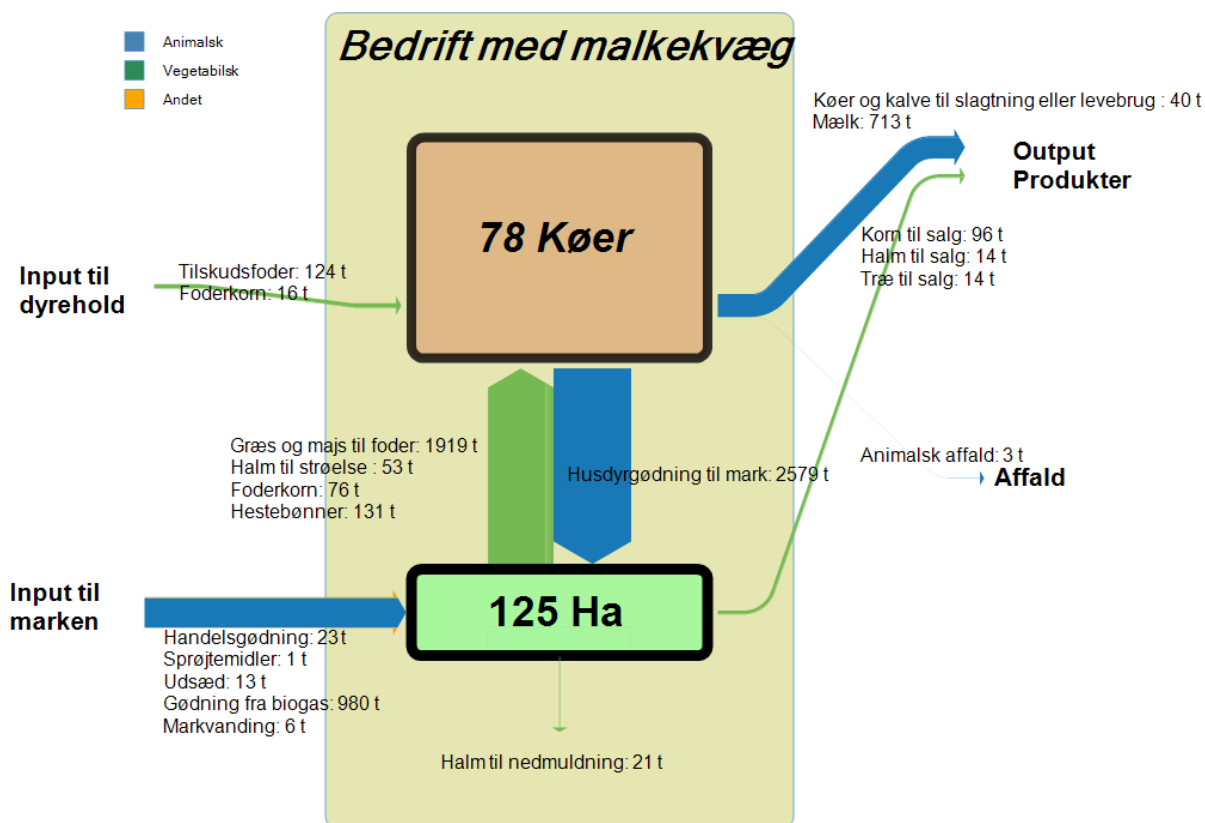
- BBR-registret (bygningernes opførselsår og størrelse), manuelle registreringer på bedriften (byggematerialer, maskiner mm.).
- Interview med bedriftens ejer (bygningers og maskiners levetid, affaldsmængder mm.).
- Interview med leverandører angående fx traktorer og markmaskiner, siloopbevaring.
- Opslag i maskindatabaser.

Ved et indledende besøg er bedriften gennemgået og relevante biologiske ressourcestrømme og produkter kvantificeret. Efterfølgende er bedriftens ressourcestrømme beregnet og visualiseret i et Sankey-diagram, hvor alle strømme er opgjort i henholdsvis tons og tons pr. 1 mio. kr. omsætning for de biologiske strømme. Denne opgørelsesmetode er valgt, da det på sigt er muligt at vise en benchmarking inden for agrobranchen. Affaldsmængderne fra de fysiske ressourcer er opgjort i tons.

3.1. Biologiske ressourcestrømme

De biologiske ressourcestrømme er opgjort for 2021 og vises i et Sankey-diagram, hvor biologisk input, recirkulation og output er beskrevet i tons (Figur 1) og tons pr. 1 mio. kr. omsætning (Figur 2).

Figur 1: Biologiske ressourcestrømme på gården, opgjort i tons.

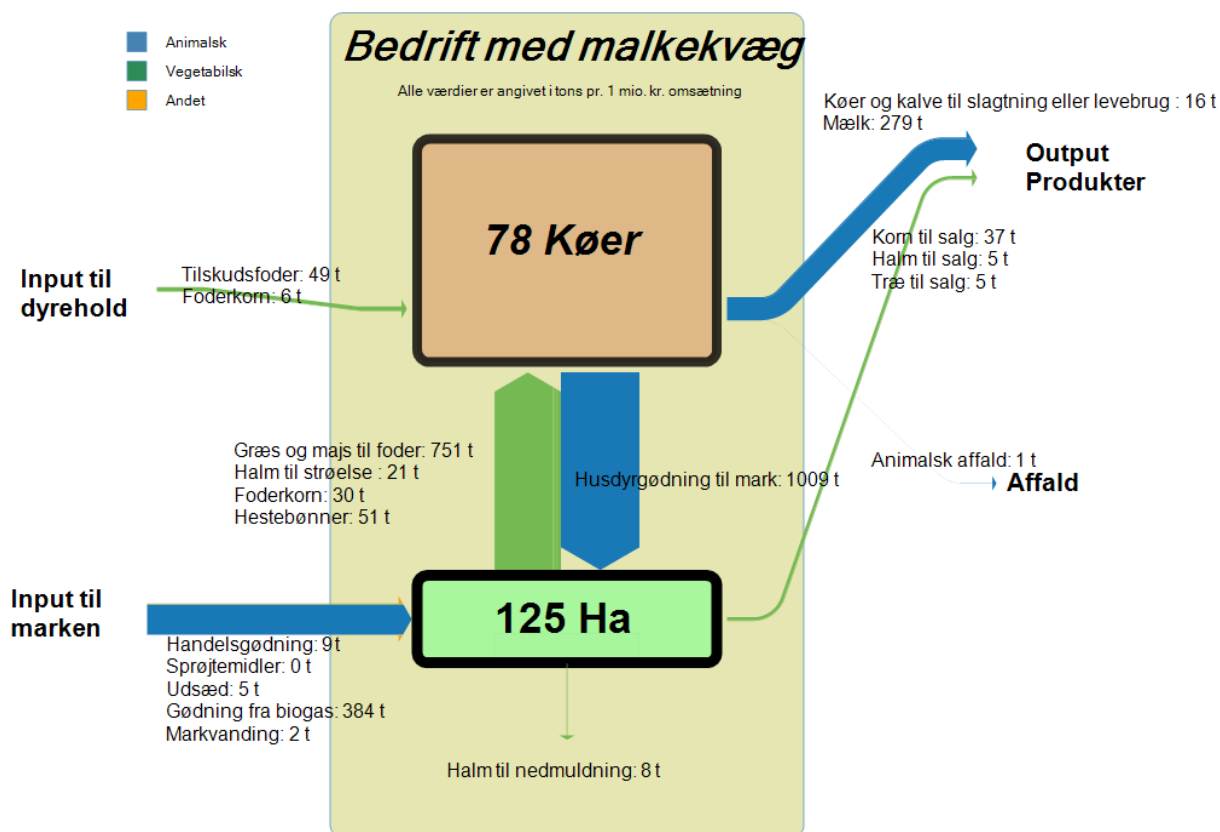
Opgørelsen i tons viser, hvordan de forskellige input varierer i størrelse. På inputsiden er det gødning, som er den store, tunge størrelse, mens udsæd, indkøbt gødning og udsæd er noget mindre.

Figur 1 viser tilsvarende, hvordan gødningen og halmen bliver fordelt ud på forskellige anvendelsesområder.

Vand ansues som en begrænset ressource og markvanding er med til at sikre udbyttet i primært grovfoderproduktionen. Mængden af vand, der benyttes til markvanding, er en vigtig faktor at have registreret, når opgørelserne skal sammenlignes med bedrifter i andre lande. Nedbørsmængderne har afgørende betydning for niveauet af høstudbyttet. Vandforbruget er opgjort til ca. 6000 mm svarende til 6 tons pr. år.

Opgørelsen pr. tons pr. 1 mio. omsætning er valgt, da det på sigt kan muliggøre at sammenligne virksomhederne op imod hinanden. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt, da der kun er udarbejdet analyser for 11 bedrifter med 11 forskellige produktionsformer.

Figur 2. Biologiske ressourcestrømme på gården, opgjort i tons pr. 1 mio. kr. omsætning.

F.eks. anvendes 5 tons udsæd vedr. korn og 9 tons handelsgødning på de 125 hektarer, og udbyttet er 42 (47) tons vegetabiliske produkter, primært korn, og 8 tons halm, der nedmuldes. Halmen, der anvendes i stalden, er vurderet til 21 tons pr. 1 mio. kr. omsætning.

Der sælges 14 tons halm til nabo svarende til 5 tons pr. 1 mio. kr. omsætning. Afgasset biogasgødning, der cirkulerer, udgør 1009 og 384 tons fra biogasselskabet. Alle tal er pr. mio. kr. omsætning.

Input er sorteret efter, hvorvidt det indkøbes fra ekstern kilde (udsæd, handelsgødning, kemikalier, proteinfoder) eller er produceret på egen bedrift. Derudover er angivet den mængde vand, der benyttes i markvanding, der er skønnet til 6 tons.

- Input til marken fra ekstern: Handelsgødning, udsæd og husdyrgødning fra biogasselskabet.
- Input til marken fra egen recirkulering: Halm, der nedmuldes, husdyrgødning fra besætningen til marken.
- Input til dyrehold: Proteinfoder, mineraler. Der er ikke købt kvier i de senere år, da alt tillæg i besætningen kommer fra egen produktion

Output er sorteret efter, hvorvidt produktet sælges ud af bedriften, animalske og vegetabiliske produkter, eller benyttes i egen produktion.

- Output marken: Bedriften eksporterer vegetabiliske produkter til salg. Det er korn, halm og en mindre mængde træ fra egen skov.

- Output fra marken til egen recirkulering: Alt grovfoder bliver brugt internt på bedriften og en del af kornproduktionen. Tilsvarende bjærges al halmen fra kornafgrøderne, hvorimod halmen fra hestebønner og lupin nedmuldes.
- Output fra dyrehold: Salg af mælk og almindelig udskiftning af besætningen.

3.2. Fysiske materialestrømme

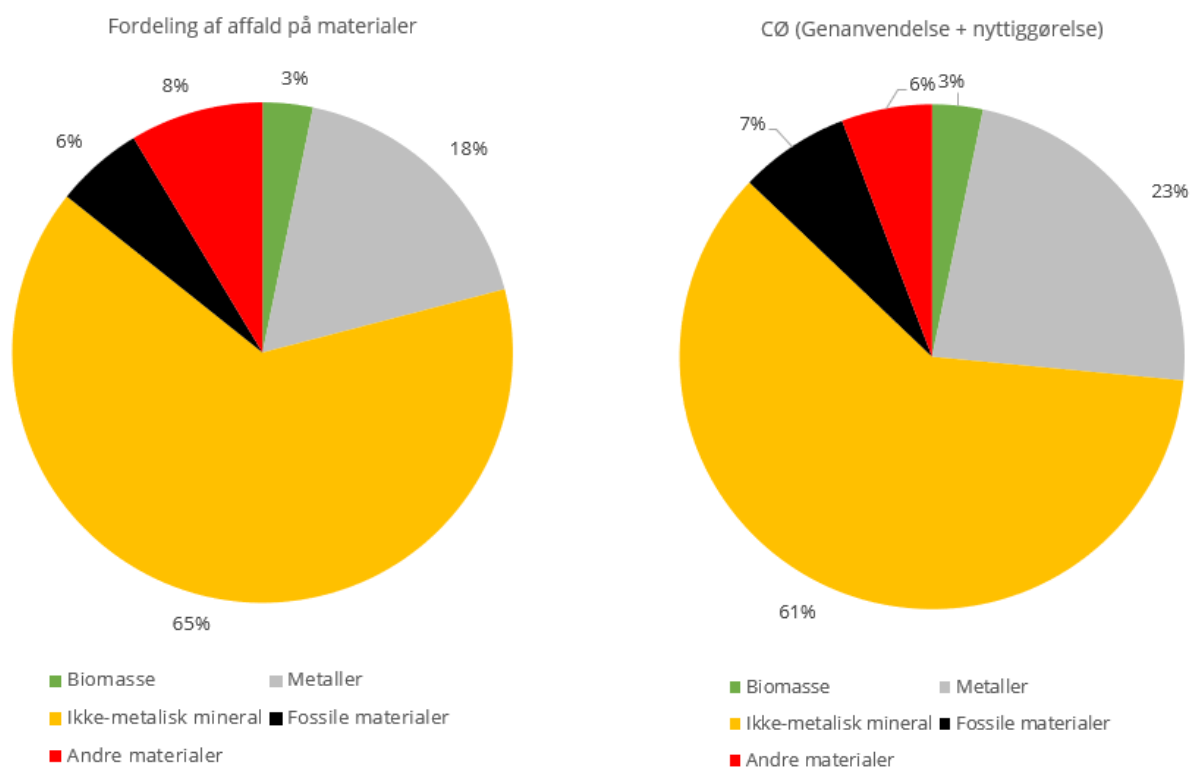
De fysiske materialestrømme er opgjort ved en kortlægning af alle materialer på gården: traktorer, redskaber, udstyr, bygninger, mv. Desuden er vægten og levetiden af materialerne anslået. Herefter beregnes mængden af affald fra bedriften hvert år fordelt på forskellige affaldsfraktioner, som relateres til behandlingen af affaldet i en jysk kommune.

Alle materialer ender på et tidspunkt i det danske affaldssystem, og derfor er materialerne på bedriften kategoriseret efter samme kategorier, som findes i Miljøstyrelsens affaldsdatabase¹. I affaldsdata-basen findes data kommune for kommune, der for hver affaldsfraktion beskriver, hvordan affaldet sorteres.

Affald, der brændes eller deponeres, er tabt for den cirkulære økonomi og kan ikke genskabes. Derimod kan affald, der oparbejdes til nyttiggørelse eller genbruges / genanvendes, indgå i den cirkulære økonomi. Ved at anvende statistikkerne fra den kommune, gården ligger i, får vi en indikation af, hvor stor en andel af materialet fra bedriften der kommer videre i den cirkulære økonomi.

¹ <https://mst.dk/affald-jord/affald/affaldsdatasystemet/>

Figur 3. Affaldsfordeling og cirkulær økonomi på gården

I figur 3 (diagrammet til venstre) er vist affaldsfordelingen på materialer. På gården er 65% af affaldet ikke-metallisk mineral (typisk byggeaffald), mens metaller står for ca. 18%. Hvis man kigger på diagrammet til højre visende det affald, der genanvendes og nyttiggøres, står ikke-metalliske mineraler for 61% af affaldet, mens metaller nu udgør 23%.

I praksis er det ikke alle materialer, der går direkte videre i affaldssystemet, fx kan en traktor blive solgt videre til et andet landbrug eller eksporteres til et andet land. På samme måde kan der være udstyr eller materialer indkøbt som brugt. Levealderen på bygninger og maskiner er anslået, og der er derfor usikkerheder i beregningen, som man må have i baghovedet ved fortolkningen. Andre usikkerheder i beregningen er fx løbende indkøb af materialer til vedligehold af bygninger og maskiner samt de usikkerheder, der knytter sig til opgørelserne fra Danmarks Statistik og Miljøstyrelsen – og at affaldsbehandlingsmetoder og markeder for genanvendte materialer kan ændre sig over tid. Der er her tale om et øjebliksbillede for virksomheden.

Kortlægningen giver et overblik over det årlige forbrug af fx jern, pap, plast, elektronik, bygningsmaterialer mv. Der er tale om gennemsnitsbetragtninger, så en bygning med en forventet levetid på 50 år indgår med $1/50$ i beregningen for potentiel materialestrøm pr. år. Det er naturligvis en teoretisk betragtning, eftersom hele bygningen stadig findes efter fx 25 år, og ikke kun den halve bygning.

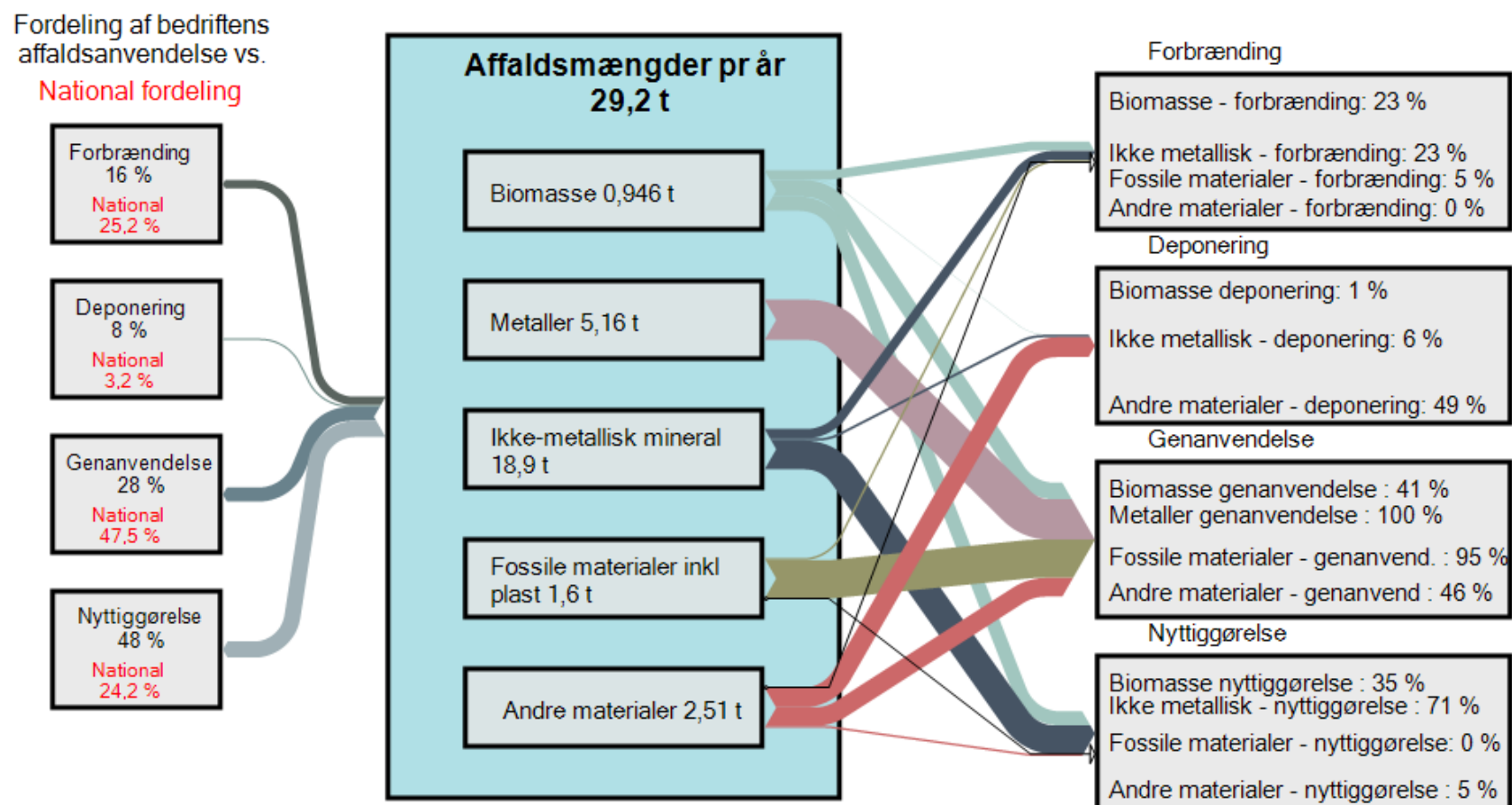
I figur 4 er vist et Sankey-diagram over de fysiske materialestrømme på gården. Her ses det, at den totale affaldsmængde på gården er opgjort til 29,2 t i 2021. Heraf er biomasse 0,946 t, metaller 5,16 t, ikke-metalliske mineraler (byggematerialer) 18,9 t, fossile materialer (inkl. plast) 1,6 t, mens andre materialer udgør 2,5 tons. Langt den største del af affaldet er altså byggematerialer, jern og plast.

Pilene mod højre repræsenterer procentdelen af hver af de 5 affaldsfraktioner, der hhv. forbrændes, deponeres, genanvendes eller nyttiggøres. Fx ses det, at 71% af de ikke-metalliske mineraler nyttiggøres, mens 23% går til forbrænding.

Pilene mod venstre side af diagrammet repræsenterer procentdelen af den samlede affaldsmængde, der hhv. forbrændes, deponeres, genanvendes og nyttiggøres. Disse procenter er sammenlignet med den nationale fordeling. Her ses det, at 28% af affaldet fra gården bliver/vil blive genanvendt, mens 48% nyttiggøres. Det svarer til, at i alt 76% af alt affald fra gården kan indgå i den cirkulære økonomi. Sammenlignet med nationale tal (71,7%) er det på nogenlunde samme niveau.

I tabelbilag findes en mere detaljeret opsummering over mængder og materialer fra virksomheden.

Figur 4. Ressource- og materialestrømme pågården, beregnede mængder

4. Benchmarking

En benchmarking af ressource- og materialestrømme hos virksomheden kan indikere, om den er forud, bagud eller på niveau med andre landbrug, når det gælder udnyttelse af ressourcer og anvendelse af materialer, som kan genbruges eller genanvendes.

En forudsætning for at kunne benchmarke er at etablere en fælles og entydig bestemmelse af de biologiske ressourcestrømme og de fysiske materialestrømme.

For de biologiske ressourcestrømme er det valgt at præsentere data i et Sankey-diagram som tons per en million kroner omsætning. Dette muliggør en sammenligning med andre malkekvægsbedrifter generelt og med malkekvægsbedrifter der praktiserer conservation agriculture specifikt. Om der kan benchmarkes over til andre typer af landbrugsproduktion vil blive undersøgt, når flere casedata foreligger.

For de fysiske materialestrømme præsenteres fordelingen på gården på hhv. forbrænding, deponering, genanvendelse og nyttiggørelse overfor tilsvarende tal for den nationale fordeling. Der er behov for en yderligere udvikling baseret på flere casedata samt involvering af nye kompetencer for en videreudvikling af retvisende og handlingsorienteret benchmarking på de fysiske materialestrømme.

Denne analyse er blandt de første af sin art, og derfor er det ikke muligt at benchmarke gårdens præstation i den cirkulære økonomi, hverken for de biologiske ressourcestrømme eller fysiske materialestrømme.

5. Økonomisk vurdering af input, recirkulation og output

En udfordring i den cirkulære økonomi er at kunne skabe en forretning af de produkter, der ikke kan genanvendes på landbrugsbedriften. I det følgende er der estimeret en værdi af de forskellige materialestrømme, så det på sigt er muligt at vurdere potentialet for en yderligere indtjening ved en eventuel anden udnyttelse af ressourcerne.

5.1. Værdi af biologiske materialestrømme

Kortlægningen af denne landbrugsvirksomhed viser, at der ikke findes biologiske restprodukter, som ikke anvendes på bedriften. De biologiske produkter, der ikke sælges, anvendes internt på bedriften. I dette tilfælde er det primært foder, halm og gødning, som recirkulerer, da det tilstræbes at have så høj en selvforsyning af foder og halm til besætningen som muligt.

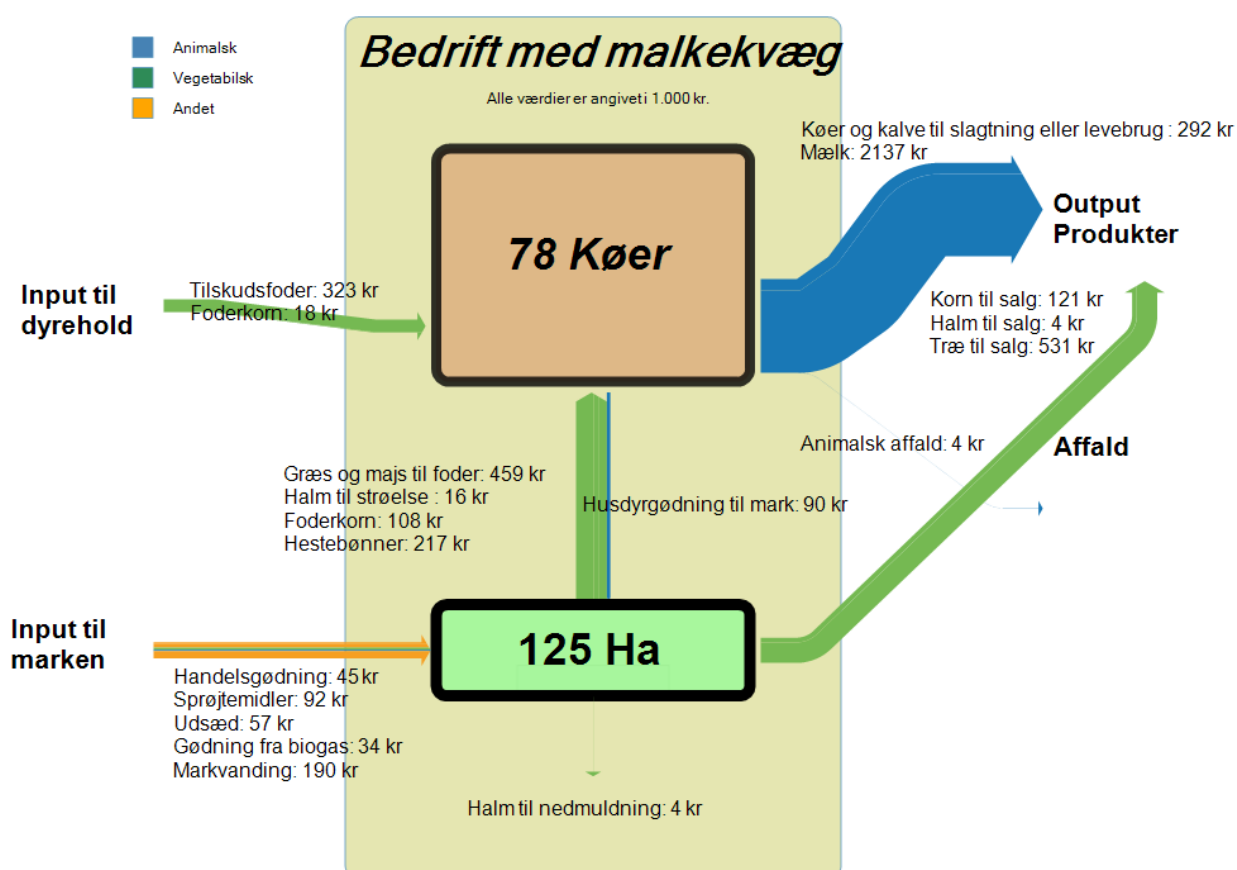
Sankey-diagrammet viser de økonomiske bevægelser og værdien af ressourcestrømmene ud fra indkøb og salgsfaktura. Derudover er der medtaget vand til markvanding, da det har afgørende betydning for selvforsyningsgraden.

Værdien af den nedmuldede halm er værdisat ud fra en forsigtig vurdering på 200-300 kr. pr. ton. Nedmuldningen af halm øger kulstofindholdet i jorden op til 15%, giver bedre fordeling af vandindhold og et lille merudbytte, primært på sandjord og mindre på lerjord².

² <https://dcapub.au.dk/djfpdf/gvma295.pdf>

Halm fra korn har en gødningsværdi på omkring 100 kr./ton og ca. det dobbelte ved halm fra frøgræs³. De sidste 100-200 kr. er skønnet, da det formodes, at der er en bedre dræning og større dyrkningssikkerhed og derved et mere ensartet udbytte.

Figur 5. Økonomisk værdi af biologiske materialestrømme angivet i 1000 kr.
 Jo tykkere en pil er, jo mere værdi repræsenterer ressourcen.

6. Kan gården reducere sit ressourcemæssige fodaftryk?

Den cirkulære økonomi handler om brugen af ressourcerne, og i denne rapport har vi målt det ressourcemæssige "fodaftryk" af landbruget.

I den cirkulære økonomi er udfordringen at reducere brugen af ressourcer og øge andelen af materialer, som kan recirkuleres i andre dele af den samlede økonomi efter endt brug i landbruget. Resourceforbruget lægges fast allerede, når der **købes** ind og investeres. Her kan fokus være at prioritere indkøb efter holdbarhed, genanvendte materialer og genbrugelighed. I **driften** kan fokus være på minimering af spild, reparation og opgraderinger frem for at købe nyt eller ved at dele ressourcer med andre landbrug dér, hvor det er muligt. Det kan fx være at leje en ekstra traktor, når det er nødvendigt, fremfor at hvert landbrug har sin. Når materialerne ikke kan strækkes længere og bliver til

³ https://www.landbrugsinfo.dk/basis/a/8/4/afgroeder_vaerdi_af_naeringsstoffer_i_halm

affald, kan fokus være at sikre, at materialerne bliver sorteret og leveret videre, så de kan indgå som værdifulde ressourcer for genanvendelse.

Når landbruget skal vurdere mulighederne for at mindske det ressourcemæssige fodaftryk, er økonomi, indtjening, besparelser og udgifter afgørende faktorer. Landmandens opgave vil være at regne på totaløkonomien, hvor det nye måske er, at det ressourcemæssige fodaftryk indgår i beregningen.

De vægtmæssigt tunge ressourceposter er bygninger, staldinventar og maskiner. Et par eksempler:

- **Bygninger.** For de fysiske materialestrømme er bygningerne en stor post i form af beton, mursten, isoleringsmaterialer, armeringsjern, gips, maling mv. Hvis det ressourcemæssige "fodaftryk" skal reduceres fra bygningerne, så kan det overvejes:
 - At bygge med lettere eller mere holdbare materialer.
 - Det kan være en ide at medtænke, at bygningerne efterhånden kan indrettes til nye funktioner fremfor kun at være bygget til en slags produktion. Mange lave svinestalde kan måske dårligt anvendes til andet og er måske ikke tidssvarende længere. Bygninger med mere højde og bredde kan måske anvendes mere fleksibelt og lettere omstilles til anden anvendelse. Bygninger, der kan anvendes i 250 år, har en anderledes profil end bygninger, der kan anvendes i 40-50 år.
 - Tendensen er, at bygningerne kan bygges, så de er lettere at adskille i de oprindelige materialer/panelbyggeelementer. Det øger genbrugsværdien af materialerne. Da bygninger holder i mange år, kan der komme rentable teknologier, som betyder, at materialerne kan få ny anvendelse senere i deres livscyklus. Det betyder også, at materialer, som i dag må værdisættes til 0, når de ikke længere anvendes, kan vise sig at være en efterspurgt vare om 30 eller 40 år. Jo bedre materialerne kan adskilles og sorteres, des bedre kan de bevares og genanvendes, og værdien vil alt andet lige være højere.
- **Maskiner.** En anden tung post i den fysiske materialestrøm er maskiner. En stor del af materialerne udgøres af jern og gummi, hvoraf en høj andel kan genanvendes. Hvis den ressourcemæssige profil skal ændres, kan landbruget i planlægningen arbejde med indkøb af slidstærke maskiner, maskiner bygget af genanvendte eller genbrugelige materialer, maskiner, der bedre kan repareres, opgraderes, anvendes til mange formål og evt. deles med andre landbrug, så den ledige kapacitet indskrænkes.
- **Landbrugsplast og emballage.** Jo bedre materialerne er sorteret, des højere værdi i ressourcerejsen. På landbrugene indgår der i stort omfang materialer i form af ensilageplast, wrap, plasttanke, plastdunke, pap-forsendelsesmaterialer, europaller etc. Her er det muligt at efterspørge eller vælge produkter, som kommer i let genanvendelige materialer, indgår i retur-/pantssystemer eller være i dialog med kommunen om indsamling og sortering i fraktioner, der skaber værdi og bevarer materialer.

Der er mange "måske'er" i disse overvejelser, som skal håndteres konkret i samarbejde med leverandører, aftagere og kommunens affaldsbehandling. Eksemplerne illustrerer det komplekse i valget – og det er ikke gjort med at overveje bevarelsen af materialer, forretning og økonomi. Det er nødvendigt også at tage hensyn til andre faktorer som fx dyrevelfærd, biodiversitet, teknologi, klimabelast-

ning, arbejdsmiljø, æstetik, udledninger og ikke mindst den tid landmanden måske skal bruge på håndtering.

Overvejelserne illustrerer desuden, at det udover den daglige pasning og drift af landbruget er i indkøbsøjeblikket, at en stor del af den samlede ressourcebelastning fastlægges.

7. Nuværende tiltag

På den biologiske del er der mange tiltag på gården som på andre danske landbrug. Det drejer sig om det, der kan betragtes som god landmandspraksis:

- Halmen fra marken anvendes til strøelse eller nedmuldes som jordforbedring. Kornet på marken anvendes til foder, og gyllen fra egen produktion og fra eksternt leverandør udbringes på markerne.
- Virksomheden foretager sortering af primært plastdunke, paller og bigbags. Alt plast og bigbags afleveres på genbrugsstationen ud fra de sorteringskriterier, der er anbefalet.
- Hovedparten af træpallerne returneres til leverandør mod en mindre betaling.
- Brugt motorolie afhentes af et firma, der har specialiseret sig inden for dette område. Olien sendes til Avista Oil Horsens, hvor der foretages en genraffinering.
- Tilsvarende genbruges plastpallettanke til ad-Blue via retursystem.
- Generelt er der styr på opsamling af diverse affaldsemner, og der er enten lavet en aftale med aftager, eller der køres selv til genbrugsstation med et læs på traileren.

7.1. Mulige tiltag for optimering af eksisterende processer for cirkulær økonomi

Oversigt over nuværende tiltag.

- Halm fra kornproduktion anvendes som strøelse, og derved kommer det tilbage via husdyrgødningen.
- En meget lille del af gødningsforbruget er indkøbt, primært supplerende jordminerale som svovl.

For det, vi kalder de fysiske materialestrømme, er der i stort omfang tale om affaldssortering.

- Sortering af primært plastdunke, paller og bigbags. Alt plast og bigbags afleveres på genbrugsstationen ud fra de sorteringskriterier, der er anbefalet.
- Hovedparten af træpallerne returneres til leverandør eller til genbrugsstation. Pallerne genbruges ca. 7 gange, før de går til affald. Der modtages ca. 20 paller om året.
- AD-Blue paller er en del af et retursystem.
- Spildolie genanvendes via afhentningsordning.
- Jern afleveres til skrothandler mod en mindre betaling, når der er tilstrækkeligt med tons i bunken.
- Pap hentes via affaldsordningen en gang om måneden.

7.2. Mulige nye tiltag for cirkulær økonomi

- Det vil være en fordel, hvis andelsselskaberne begynder at have mere fokus på området, da bigbags principielt burde tages retur. Der modtages ca. 150 store bigbags om året, hvor de

fleste returneres. Tilsvarende inden for plastdunke, der kommer i en affaldscontainer, der afhentes ca. 1 gange om måneden som blandet brændbart.

- Fremadrettet skal der skabes en større dialog med fx maskin- og reservedelsforhandlere, da de kan tage brugte ting retur via en pay-back ordning.
- Et tættere samarbejde med industrien og leverandører vil fremme reuse-området og reducere forbruget af plast, jern, elektronik etc.

8. Tabelbilag

8.1. Affaldsprofil: Beregnede affaldsprodukter pr. år baseret på observationer og registreringer.

